

Категорія справи № 176/1955/20: Цивільні справи (з 01.01.2019); Справи позовного провадження; Справи у спорах, що виникають із сімейних відносин, з них.

Надіслано судом: не визначено. Зареєстровано: 05.10.2021. Оприлюднено: 05.10.2021.

Дата набрання законної сили: 30.09.2021

Номер судового провадження: 61-11417св21

Верховний
Суд

Постанова

Іменем України

30 вересня 2021 року

м. Київ

справа №176/1955/20

провадження №61-11417св21

Верховний Суд у складі колегії судів Третьої судової палати Касаційного цивільного суду:

Висоцької В. С. (суддя-доповідач), Грушицького А. І., Литвиненко І. В.,

учасники справи:

позивач - ОСОБА_1 ,

відповідач - ОСОБА_2 ,

третя особа - орган опіки та піклування виконавчого комітету Жовтоводської міської ради Дніпропетровської області,

розглянув у попередньому судовому засіданні в порядку письмового провадження касаційну скаргу ОСОБА_2 на рішення Жовтоводського міського суду Дніпропетровської області від 17 лютого 2021 року у складі судді Крамар О. М. та постанову Дніпровського апеляційного суду від 15 червня 2021 року у складі колегії суддів Єлізаренко І. А., Красвітіної Т. П., Свистунової О. В.,

ОПИСОВА ЧАСТИНА

Короткий зміст позовних вимог

У листопаді 2020 року ОСОБА_1 звернувся до суду до ОСОБА_2 , третя особа - орган опіки та піклування виконавчого комітету Жовтоводської міської ради Дніпропетровської області (далі - орган опіки та піклування виконавчого комітету Жовтоводської міської ради), з позовом, в якому просив визначити порядок та час спілкування батька з малолітніми дітьми: ОСОБА_3 , ІНФОРМАЦІЯ_1 та ОСОБА_4 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , без присутності матері ОСОБА_2 , а саме: перша та третя субота місяця з 10:00 ранку до 20:00 вечора суботи, друга та четверта неділя місяця

з 10:00 ранку до 20:00 вечора неділі, та кожного 30 червня кожного року

з 16:00 години до 19:00 години.

Позов мотивовано тим, що з 06 жовтня 2018 року позивач перебував

у зареєстрованому шлюбі з відповідачем, який розірвано 18 вересня

2020 року.

Від даного шлюбу сторони мають двох малолітніх дітей - ОСОБА_3 , ІНФОРМАЦІЯ_1 та ОСОБА_4 , ІНФОРМАЦІЯ_1 .

Ще до розірвання шлюбу, у липні 2020 року, ОСОБА_2 забрала дітей та виїхала на постійне проживання до своєї матері. Саме з липня 2020 року ОСОБА_2 почала чинити перешкоди позивачу у спілкуванні з дітьми.

Рішенням виконавчого комітету Жовтоводської міської ради від 25 вересня 2020 року визначено місце проживання малолітніх ОСОБА_3 та ОСОБА_4 разом з їх матір'ю - ОСОБА_2 .

У добровільному порядку позивач сплачує аліменти на утримання малолітніх дітей, надає фінансову допомогу на їх розвиток, однак з вини відповідача позбавлений можливості бачити синів, приділяти їм батьківську увагу.

В добровільному порядку вирішити це питання вони з відповідачкою не можуть. Тому він змушений був звернутися до суду з даним позовом.

Враховуючи малолітній вік дітей та досить тривалу його відсутність у їхньому житті, не з його вини, позивач вважає, що графік його побачень із дітьми можна встановити таким чином: перша та третя субота місяця з 10:00 ранку до 20:00 вечора суботи, друга та четверта неділя місяця з 10:00 ранку до 20:00 вечора неділі, та кожного 30 червня кожного року (день народження його синів) - з 16:00 години до 19:00 години.

Короткий зміст рішень судів першої та апеляційної інстанції

Рішенням Жовтоводського міського суду Дніпропетровської області від 17 лютого 2021 року, залишеним без змін постановою Дніпровського апеляційного суду від 15 червня 2021 року, позов задоволено частково.

Визначено порядок та час спілкування батька ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_2, з малолітніми дітьми - ОСОБА_3, ІНФОРМАЦІЯ_1, та ОСОБА_4, ІНФОРМАЦІЯ_1, без присутності матері ОСОБА_2, а саме: перша та третя субота місяця з 10 години 00 хвилин ранку суботи до 13 години 00 хвилин дня суботи; друга та четверта неділя місяця з 10 години 00 хвилин ранку неділі до 13:00 години дня неділі; 30 червня кожного року з 16:00 години до 19:00 години.

Рішення суду першої інстанції та постанова апеляційного суду мотивовані тим, що між сторонами склались стосунки, які позбавляють позивача можливості регулярно спілкуватися з дітьми, відповідач чинить перешкоди у спілкуванні батька з дітьми, які проживають з матір'ю, а отже доцільним є спілкування батька з дітьми без присутності матері, оскільки сторони мають між собою напружені та неприязні стосунки. При зустрічах батька з дітьми, з участю матері між ними виникають сварки в присутності дітей, що сторонами не заперечується. Вказана обставина негативно впливає на психологічний та емоційний стан синів.

Суд першої інстанції, з яким погодився апеляційний суд, дійшов висновку, що спілкування батька ОСОБА_1 із своїми дітьми, яким 30 червня 2021 року виповниться по два роки, протягом трьох годин першої та третьої суботи місяця, другої та четвертої неділі місяця та у день народження дітей без присутності матері, не призведе до погіршення самопочуття дітей та їх гармонійного стану, оскільки даний проміжок часу є невеликим та не спричинить негативних наслідків для дітей. Такий порядок та час спілкування батька з дітьми відповідає інтересам малолітніх ОСОБА_4 та ОСОБА_3, та дозволить налагодити психологічний контакт дітей з батьком і не порушить звичайних для дітей умов життя та розпорядку дня.

Короткий зміст вимог касаційної скарги

У касаційній скарзі ОСОБА_2 не погодилась з висновками судів попередніх інстанцій, посилаючись на порушення норм матеріального та процесуального права, просить скасувати ухвалені у справі рішення з направленням справи до суду першої інстанції на новий розгляд.

Узагальнені доводи особи, яка подала касаційну скаргу

Касаційна скарга мотивована тим, що судами не враховано висновків Верховного Суду, викладених у постановках від 26 вересня 2018 року у справі

№ 711/276/17, від 08 квітня 2020 року у справі № 635/277/17, від 27 квітня 2021 року у справі № 466/3563/19.

Саме відсутність висновку органу опіки та піклування стало підставою для скасування рішень Верховним Судом у справах № 466/3563/19 та № 635/277/17.

Частиною п'ятою статті 19 СК України встановлено, що орган опіки та піклування подає суду письмовий висновок щодо розв'язання спору на підставі відомостей, одержаних в результаті обстеження умов проживання дитини, батьків, які бажають проживати з дитиною, брати участь у її вихованні, а також на підставі інших документів, які стосуються справи.

Проте такий висновок у даній справі не надано ні позивачем, ні органом опіки та піклування.

Крім того, необгрунтованими є висновки судів, що спілкування батька із своїми дітьми без присутності матері не призведе до тяжких наслідків, погіршення самопочуття дітей та їх гармонійного стану. Такі висновки можуть робити лише фахівці, а не суд на власний розсуд.

Заявником подано клопотання про зупинення виконання оскаржуваного рішення суду першої інстанції.

Узагальнений виклад позиції інших учасників справи

У відзиві на касаційну скаргу ОСОБА_1 заперечує проти доводів відповідача та просить залишити ухвалені у справі рішення без змін, посилаючись на їх законність і обгрунтованість.

Відзив на касаційну скаргу іншими учасниками справи до суду не подано.

Фактичні обставини, встановлені судами

З 06 жовтня 2018 року сторони перебували у зареєстрованому шлюбі, від якого мають двох малолітніх дітей - ОСОБА_3, ІНФОРМАЦІЯ_1, та ОСОБА_4, ІНФОРМАЦІЯ_1.

Рішенням Жовтоводського міського суду Дніпропетровської області від 18 вересня 2020 року, яке набрало законної сили, шлюб між сторонами розірвано.

Рішенням виконавчого комітету Жовтоводської міської ради від 25 вересня 2020 року визначено місце проживання малолітніх дітей ОСОБА_3 та ОСОБА_4, разом з матір'ю за адресою: АДРЕСА_1.

Згідно акту обстеження житлово-побутових умов ОСОБА_1 від 26 серпня 2020 року за адресою: АДРЕСА_2, в квартирі позивача створені санітарно-гігієнічні умови для належного проживання, виховання, навчання, розвитку малолітніх дітей.

Згідно характеристики - подання на ОСОБА_1, наданої за місцем роботи позивача ВП «Автоматика та машинобудування» ДП «НАЕК «Енергоатом», позивач працює на посаді інженера-конструктора першої категорії, починаючи з 26 жовтня 2015 року та має відповідну професійну освіту до займаної посади. Зарекомендував себе як відповідальний співробітник, націлений на відмінний результат, завжди готовий до швидкого прийняття інноваційних рішень та несення відповідальності за їх прийняття. За період роботи порушень трудової дисципліни не має.

Згідно довідки-характеристики за місцем мешкання позивача: АДРЕСА_2, ОСОБА_1 характеризується посередньо, з боку сусідів та рідних відносно нього до Жовтоводського ВП ГУНП в Дніпропетровській області скарги та заяви не надходили. Спиртні напої та наркотичні речовини не вживає. До кримінальної та адміністративної відповідальності не притягувався.

Відповідно до акту про непроживання особи за місцем реєстрації від 10 вересня 2020 року, відповідач ОСОБА_2 з осені 2019 року не проживає за адресою своєї реєстрації: АДРЕСА_2. ОСОБА_2 характеризується як конфліктна особа, протягом 2019 -

початку 2020 року періодично було чути її крики, плач дітей. Кілька разів викликала поліція. На початку березня 2020 року ОСОБА_2 самостійно без присутності чоловіка вивозила свої та дитячі речі.

Позивач ОСОБА_1 у добровільному порядку сплачує на користь відповідача аліменти на дітей ОСОБА_3 , ОСОБА_4 та дружину ОСОБА_2 , що підтверджується копіями квитанцій.

Позивач неодноразово звертався до Жовтоводського ВП ГУНП в Дніпропетровській області із заявами, що відповідач перешкоджає йому у спілкуванні з дітьми.

Рішенням виконавчого комітету Жовтоводської міської ради від 23 листопада 2020 року ОСОБА_1 було визначено дні побачень з малолітніми дітьми ОСОБА_4 та ОСОБА_3 , а саме: середа з 17:00 год до 18:30 год; субота з 10:00 год до 12:00 год, у присутності матері ОСОБА_2 .

Згідно акту про проживання особи не за місцем реєстрації від 04 серпня 2020 року відповідач ОСОБА_2 разом з дітьми ОСОБА_4 та ОСОБА_3 значиться зареєстрованою за адресою: АДРЕСА_2 , однак фактично з 02 серпня 2020 року проживають за адресою: АДРЕСА_1 .

Відповідно до довідки-характеристики на ОСОБА_2 , наданої Жовтоводським ВП ГУНП в Дніпропетровській області, за місцем свого фактичного проживання остання характеризується посередньо, скарг та заяв на неї від мешканців буд. АДРЕСА_3 до Жовтоводського ВП ГУНП не надходили. За обліками Жовтоводського ВП ГУНП, ОСОБА_2 , до адміністративної чи кримінальної відповідальності не притягувалась.

Згідно відповіді КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Жовтоводської міської ради від 27 серпня 2020 року фактичний догляд за дітьми ОСОБА_3 та ОСОБА_4 та відвідування поліклініки здійснює мати ОСОБА_2 .

Згідно відповіді КНП «Жовтоводська міська лікарня» Жовтоводської міської ради на обліку у лікарів нарколога та психіатра КНП «Жовтоводська міська лікарня» ОСОБА_2 не перебуває.

Згідно акту обстеження житлово-побутових умов ОСОБА_2 від 25 серпня 2020 року за адресою: АДРЕСА_1 , створено належні умови для повноцінного життя, розвитку та виховання малолітніх дітей.

Відповідно до актів проведення оцінки рівня безпеки дітей ОСОБА_3 та ОСОБА_4 від 25 серпня 2020 року - небезпеки не виявлено.

Відповідно акту обстеження житлово-побутових умов ОСОБА_2 від 02 грудня 2020 року за адресою:

АДРЕСА_1 , в квартирі створені належні умови для повноцінного розвитку, виховання, навчання та проживання малолітніх дітей: ОСОБА_4 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , та ОСОБА_3 , ІНФОРМАЦІЯ_1 .

Позивач ОСОБА_1 звертався до служби у справах дітей з приводу часткового виконання ОСОБА_2 рішення виконавчого комітету Жовтоводської міської ради від 23 листопада 2020 року, що підтверджується відповідними заявами від 12 січня 2021 року та 14 січня 2021 року.

Також позивачем додатково надано матеріали щодо його неодноразових звернень із заявами до Жовтоводського ВП ГУНП, з приводу чинення йому перешкод з боку ОСОБА_2 для побачення з дітьми.

Позивач ОСОБА_1 не позбавлений батьківських прав по відношенню до своїх малолітніх синів ОСОБА_4 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , та ОСОБА_3 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , надає у добровільному порядку кошти на утримання дітей, та має право на прийняття участі у їх вихованні.

МОТИВУВАЛЬНА ЧАСТИНА

Позиція Верховного Суду

Щодо заяви про зупинення виконання оскаржуваного судового рішення

У серпні 2021 року ОСОБА_2 через засоби поштового зв'язку подала до Верховного Суду клопотання, в якій просить зупинити виконання оскаржуваного рішення суду першої інстанції до закінчення касаційного перегляду.

За змістом частини першої статті 436 ЦПК України суд касаційної інстанції за заявою учасника справи або за своєю ініціативою може зупинити виконання оскарженого рішення суду або зупинити його дію (якщо рішення не передбачає примусового виконання) до закінчення його перегляду в касаційному порядку.

Вирішуючи питання про зупинення виконання судових рішень або зупинення їх дії, суд касаційної інстанції враховує необхідність у цьому, зокрема, у разі існування ймовірності утруднення повторного розгляду справи внаслідок можливого скасування судового рішення, з метою забезпечення дотримання балансу інтересів сторін, запобігання порушенню прав осіб, які брали участь у справі та які не брали такої участі, але рішенням суду вирішено питання про їх права, свободи чи обов'язки.

Обґрунтовуючи необхідність зупинення дії судових рішень, заявник послалася на наявність такої процесуальної можливості, а також зазначала про відкриття виконавчого провадження з примусового виконання оскаржуваного рішення.

В оцінці заявленого клопотання про зупинення виконання судового рішення, колегія суддів врахувала зміст цього рішення, а також предмет позову, характер спірних правовідносин, з урахуванням чого зробила висновок про відсутність підстав для його задоволення на даній стадії касаційного розгляду справи.

Доводи заявника щодо підстав для зупинення виконання судового рішення фактично зводяться до незгоди з висновками судів попередніх інстанцій, зокрема в частині визначення порядку та часу спілкування позивача з дітьми без присутності матері, тобто по суті вирішеного спору, та не містять належного обґрунтування неможливості повороту виконання оскаржуваного судового рішення у разі його скасування за результатами касаційного перегляду.

Щодо вирішення касаційної скарги

Згідно із положенням частини другої статті 389 ЦПК України підставами касаційного оскарження судових рішень, зазначених у пункті 1 частини першої цієї статті, є неправильне застосування судом норм матеріального права чи порушення норм процесуального права виключно у таких випадках:

- 1) якщо суд апеляційної інстанції в оскаржуваному судовому рішенні застосував норму права без урахування висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного у постанові Верховного Суду, крім випадку наявності постанови Верховного Суду про відступлення від такого висновку;
- 2) якщо скаржник вмотивовано обґрунтував необхідність відступлення від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного у постанові Верховного Суду та застосованого судом апеляційної інстанції в оскаржуваному судовому рішенні;
- 3) якщо відсутній висновок Верховного Суду щодо питання застосування норми права у подібних правовідносинах;
- 4) якщо судові рішення оскаржується з підстав, передбачених частинами першою, третьою статті 411 цього Кодексу.

Підставами касаційного оскарження судових рішень, зазначених у пунктах 2, 3 частини першої цієї статті, є неправильне застосування судом норм матеріального права чи порушення норм процесуального права.

Відповідно до статті 400 ЦПК України переглядаючи у касаційному порядку судові рішення, суд касаційної інстанції в межах доводів та вимог касаційної скарги, які стали підставою для відкриття касаційного провадження, перевіряє правильність застосування судом першої або апеляційної інстанції норм матеріального права і не може встановлювати або (та) вважати доведеними обставини, що не були встановлені в рішенні чи відкинуті ним, вирішувати питання про достовірність або недостовірність того чи іншого доказу, про перевагу одних доказів над іншими.

Суд касаційної інстанції перевіряє законність судових рішень лише в межах позовних вимог, заявлених у суді першої інстанції.

Касаційна скарга задоволенню не підлягає.

Мотиви, з яких виходить Верховний Суд, та застосовані норми права

За змістом статей 150, 155 СК України, здійснюючи свої права та виконуючи обов'язки, батьки повинні передусім дбати про інтереси дитини, батьківські права не можуть здійснюватися всупереч інтересам дитини.

Згідно статті 153 СК України передбачено, що мати, батько та дитина мають право на безперешкодне спілкування між собою, крім випадків, коли це право обмежене законом.

Статтею 141 СК України передбачено, що мати, батько мають рівні права та обов'язки щодо дитини, незалежно від того, чи перебували вони у шлюбі між собою. Розірвання шлюбу між батьками, проживання їх окремо від дитини не впливає на обсяг їхніх прав і не звільняє від обов'язків щодо дитини.

Відповідно до статті 157 СК України питання виховання дитини вирішується батьками спільно. Той із батьків, хто проживає окремо від дитини, зобов'язаний брати участь у її вихованні і має право на особисте спілкування з нею. Той із батьків, з ким проживає дитина, не має права перешкоджати тому з батьків, хто проживає окремо, спілкуватися з дитиною та брати участь у її вихованні, якщо таке спілкування не перешкоджає нормальному розвитку дитини.

У статті 158 СК України передбачено, що за заявою матері, батька дитини орган опіки та піклування визначає способи участі у вихованні дитини та спілкуванні з нею того з батьків, хто проживає окремо від неї.

Відповідно до статті 159 СК України, якщо той із батьків, з ким проживає дитина, чинить перешкоди тому з батьків, хто проживає окремо, у спілкуванні з дитиною та у її вихованні, другий із батьків має право звернутись до суду з позовом про усунення цих перешкод. Суд визначає способи участі одного з батьків у вихованні дитини (періодичні чи систематичні побачення, можливість спільного відпочинку, відвідування дитиною місця його проживання тощо) місце та час їхнього спілкування. Під час вирішення спору щодо участі одного з батьків у вихованні дитини береться до уваги ставлення батьків до виконання своїх обов'язків, особиста прихильність дитини до кожного з них, вік дитини, стан її здоров'я та інші обставини, що мають істотне значення, в тому числі стан психічного здоров'я одного з батьків, зловживання ним алкогольними напоями або наркотичними засобами.

Відповідно до частин першої та другої статті 15 Закону України «Про охорону дитинства» дитина, яка проживає окремо від батьків або одного з них, має право на підтримання з ними регулярних особистих стосунків і прямих контактів. Батьки, які проживають окремо від дитини, зобов'язані брати участь у її вихованні і мають право спілкуватися з нею, якщо судом визнано, що таке спілкування не перешкоджатиме нормальному вихованню дитини.

Під час розгляду справи відповідачем не спростовано наявність у позивача права на особисте спілкування з дітьми, передбачене положеннями частини другої статті 157 СК України, не доведено неспроможність батька спілкуватися та доглядати за ними самостійно, що могло б перешкоджати нормальному їх розвитку.

Визначаючи спосіб участі батька у вихованні дітей, спілкуванні з ними, суд першої інстанції, з яким погодився апеляційний суд, врахував принцип рівності прав батьків у вихованні дітей та передусім інтереси дітей з урахування конкретних обставин справи.

Установивши, що між сторонами склалися стосунки, які позбавляють можливості позивача спілкуватися з синами, суд першої інстанції, з яким погодився апеляційний суд, врахував чоловічу стать дітей, їх вік, особливості розвитку хлопчиків в такому віці, режим дня дітей, стан здоров'я, врахував рішення органу опіки та піклування від 23 листопада 2020 року, а також надані цим органом під час розгляду справи письмові пояснення із запропонованим графіком періодичних тимчасових побачень, погодився з ним, проте дійшов висновку про доцільність встановити такий (запропонований органом опіки і піклування) порядок і спосіб участі батька у вихованні та спілкуванні з малолітніми синами без участі матері.

Визначаючи дні та години побачень за запропонованим органом опіки і піклування варіантом, суди обґрунтовано виходили з того, що спілкування батька ОСОБА_1 із своїми дітьми, яким 30 червня 2021 року виповниться по два роки, протягом трьох годин першої та третьої суботи місяця, другої та четвертої неділі місяця та у день народження дітей без присутності матері, не призведе до погіршення самопочуття дітей та їх гармонійного стану, оскільки даний проміжок часу є незначним та не завдасть негативних наслідків для дітей.

Такий порядок та час спілкування батька з дітьми відповідає інтересам малолітніх ОСОБА_4 і ОСОБА_3, та дозволить налагодити психологічний контакт дітей з батьком і не порушить звичайних для них умов життя та розпорядку дня.

Крім того, з урахуванням установлених у цій справі обставин, за якими між сторонами склалися неприязні стосунки, відповідач чинить перешкоди у спілкуванні батька з дітьми, які проживають з нею, при зустрічах батька з дітьми, з участю матері між ними виникають сварки в присутності дітей, суди правильно виходили з того, що вказана обставина, зокрема присутність при зустрічах матері, може негативно впливати на психологічний та емоційний стан дітей.

Доводи касаційної скарги про проведення зустрічей батька виключно у присутності матері є необґрунтованими, оскільки такі вимоги обмежують права батька та дітей на безперешкодне особисте спілкування.

При цьому колегія суддів вважає за необхідне зазначити, що мати, усвідомлюючи інтереси дітей та виконуючи рішення суду щодо усунення перешкод у вихованні та спілкуванні з дітьми, має можливість морально підготувати їх до зустрічей з батьком, сприяти встановленню психоемоційного зв'язку батька з синами.

Враховуючи обставини справи та вказані норми права, колегія суддів погоджується із висновками судів, що у зв'язку з наявністю конфлікту між батьками, неможливістю батьків самостійно дійти згоди у вихованні синів, а також наявністю об'єктивних перешкод у позивача у спілкуванні з дітьми, буде доцільним проводити побачення дітей з батьком протягом трьох годин першої та третьої суботи місяця, другої та четвертої неділі місяця та у день народження дітей без присутності матері.

Колегія суддів не приймає до уваги доводи касаційної скарги про розгляд справи судами за відсутності обов'язкового у цій категорії справ висновку органу опіки і піклування, оскільки у матеріалах справи наявний письмовий висновок органу опіки і піклування щодо розв'язання спору між сторонами стосовно участі батька у вихованні дітей, оформлений рішенням виконавчого комітету Жовтківської міської ради від 23 листопада 2020 року, яким встановлено порядок участі ОСОБА_1 у вихованні дітей, встановлено дні побачення батька з дітьми. Під час розгляду справи орган опіки і піклування надав суду письмові пояснення, за змістом яких цей орган дійшов висновку про доцільність встановлення днів зустрічей позивача з дітьми протягом трьох годин першої та третьої суботи місяця, другої та четвертої неділі місяця та у день народження дітей без присутності матері. При цьому, суду надано акти обстеження умов проживання дітей та батьків, а також інші необхідні документи щодо розв'язання спору на підставі відомостей, одержаних в результаті обстеження умов проживання дитини, батьків, інших осіб, які бажають проживати з дитиною, брати участь у її вихованні, а також на підставі інших документів, які стосуються справи. Надання вказаних письмових документів для вирішення спору щодо участі одного з батьків у вихованні дітей узгоджується з положеннями статті 19 СК України.

Суди попередніх інстанцій дали належну оцінку вказаним доказам, та встановили порядок участі батька у вихованні дітей у спосіб, який найбільш відповідає інтересам останніх.

Колегія суддів не приймає до посилання у касаційній скарзі на постанови Верховного Суду від 26 вересня 2018 року у справі №711/276/17 (№61-20414св18), від 08 квітня 2020 року у справі №635/277/17(провадження № 61-40050св18), від 27 квітня 2021 року у справі № 466/3563/19 (провадження 61-18945св20), оскільки встановлені у цих справах судами фактичні обставини, що формують зміст правовідносин є відмінними від справи, що переглядається. У кожній із зазначених справ суди виходили з конкретних обставин справи та фактично - доказової бази з урахуванням наданих сторонами доказів, оцінюючи їх у сукупності, зокрема, наведеними постановами скасовано судові рішення в силу відсутності висновку органу опіки і піклування.

Проте, у справі, яка переглядається, судами вирішено спір з дотриманням положень статті 19 СК України на підставі належної оцінки повного переліку доказів, передбачених для вирішення такої категорії справ.

Крім того, вказаними постановами Верховного Суду, на які посилається заявник, за результатами скасування судових рішень справи направлено на новий розгляд до судів першої інстанції, що не означає остаточного вирішення відповідної справи, а, отже, й остаточного формування правового висновку Верховного Суду у такій справі та в судових рішеннях. За результатами нового розгляду цих справ фактично-доказова база у них може істотно змінитися, адже й сам новий розгляд став наслідком недостатнього дослідження в ній судами обставин і доказів, а така зміна, у свою чергу, вплине на правові висновки у ній.

За встановлених у цій справі обставин та досліджених судами доказів, з урахуванням змісту заявлених в суді першої інстанції позовних вимог, суд першої інстанції, з яким погодився апеляційний суд правильно застосував норми матеріального права до спірних правовідносин, а доводи касаційної скарги не дають підстав для висновку про неправильність тлумачення наведених норм або застосування судами закону, який не підлягав застосуванню чи не застосування закону, який підлягав застосуванню.

У справі, яка переглядається, колегія суддів, проаналізувавши зміст судових рішень з точки зору застосування норми права, яка стала підставою для розгляду позову та вирішення справи по суті, дійшла висновку, що судами було ухвалено рішення відповідно до встановлених ним обставин на підставі поданих сторонами доказів, які мають індивідуальний характер.

Інші доводи касаційної скарги за своїм змістом усі доводи касаційної скарги зводяться до незгоди з наданою судами оцінкою зібраних у справі доказів та встановлених на їх підставі обставин, спрямовані на доведення необхідності їх переоцінки, зокрема, надання переваги поданим стороною відповідача доказам та відхилення аргументів позивача, які за доводами заявника є необґрунтованими.

Вказані доводи не приймаються колегією суддів до уваги, оскільки в силу вимог статті 400 ЦПК України, суд касаційної інстанції не може вдаватися до встановлення або до оцінки обставин, що не були встановлені в оскаржуваних рішеннях, не вирішує питання про достовірність або недостовірність доказів чи про перевагу одних доказів над іншими.

Встановлення обставин справи, дослідження та оцінка доказів є прерогативою судів першої та апеляційної інстанцій. Це передбачено статтями 77, 78, 79, 80, 89, 367 ЦПК України. Якщо порушень порядку надання та отримання доказів у суді першої інстанції апеляційним судом не встановлено, а оцінка доказів зроблена як судом першої, так і судом апеляційної інстанцій, то суд касаційної інстанції не наділений повноваженнями втручатися в оцінку доказів (постанова Великої Палати Верховного Суду від 16 січня 2019 року у справі № 373/2054/16-ц).

У даному випадку порушень порядку надання та отримання доказів у суді першої інстанції не встановлено.

ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ КАСАЦІЙНОЇ СКАРГИ

Відповідно до частини третьої статті 401 ЦПК України суд касаційної інстанції залишає касаційну скаргу без задоволення, а рішення без змін, якщо відсутні підстави для скасування судового рішення.

Враховуючи наведене, колегія суддів вважає за необхідне залишити касаційну скаргу без задоволення, а оскаржуване рішення суду першої інстанції та постанову апеляційного суду - без змін, оскільки доводи касаційної скарги висновків судів не спростовують.

Керуючись статтями 400, 401, 416 ЦПК України, Верховний Суд у складі колегії суддів Третньої судової палати Касаційного цивільного суду,

ПОСТАНОВИВ :

Заяву ОСОБА_2 про зупинення виконання рішення Жовтоводського міського суду Дніпропетровської області від 17 лютого 2021 року залишити без задоволення.

Касаційну скаргу ОСОБА_2 залишити без задоволення.

Рішення Жовтоводського міського суду Дніпропетровської області від 17 лютого 2021 року та постанову Дніпровського апеляційного суду від 15 червня 2021 року залишити без змін.

Постанова набирає законної сили з моменту її прийняття, є остаточною та оскарженню не підлягає.

Судді:

В. С. Висоцька

А. І. Грушицький

І. В. Литвиненко